



## Władze miasta Buku w latach 1701–1814

Lista zamieszczona pod niniejszym tekstem zawiera wykaz osób sprawujących władzę w Buku w ciągu XVIII wieku i w pierwszych czternastu latach kolejnego stulecia. Informacje o takich osobach czerpane są na ogół z ksiąg miejskich: radzieckich, wójtowskich i innych. Niestety w przypadku Buku to niemożliwe. Bukowskie XVIII-wieczne księgi miejskie uległy bowiem bezpowrotnemu zniszczeniu w czasie wielkiego pożaru miasta, który miał miejsce 8 czerwca 1858 roku<sup>1</sup>. Luka, która w ten sposób powstała, uniemożliwia dokładne określenie składu osobowego władz miejskich sprzed 1815 roku<sup>2</sup>. W niniejszym artykule podejmuję próbę częściowego uzupełnienia wspomnianej luki, opierając się na zapisach zawartych w księgach metrykalnych parafii bukowskiej. Księża prowadzący te zapisy wielokrotnie i przy różnych okazjach wymieniali funkcje osób biorących udział w takich wydarzeniach, jak chrzty, śluby i zgony. Księgi metrykalne są, w przypadku Buku, szczególnie cenne, gdyż charakteryzują się ciągłością zapisów od 1701 roku i mogą częściowo zastępować spalone dokumenty miejskie. Analiza tych zapisów pozwoliła na odtworzenie listy bukowskich oficjeli, sprawujących władzę w XVIII i na początku XIX wieku. Niniejsze opracowanie traktuję jako pierwszą, i na pewno nie ostateczną, próbę podjęcia tematu. Przedstawione informacje o władzach miasta mogą ulec korekcie i uzupełnieniu na podstawie innych materiałów archiwalnych. Osoby piastujące urząd burmistrza, wójta, a także – w jednym wypadku – ławnika zapisano w księgach cechów rzemieślniczych. W szczególności chodzi o protokółarz cechu kołodziejów (KKoł), księgę krawców (KKraw) i księgę rzeźników (KRzeź). Informacje te uwzględniam w niniejszej publikacji w latach: 1727–1730, 1734, 1738–1741, 1742–1744, 1746 i 1769. W pełni potwierdzają one zapisy z ksiąg metrykalnych. Spodziewam się, że nazwiska osób sprawujących władzę w mieście, mogą znaleźć się w zespole *Capitula Posnaniensis*, będącym zbiorem dokumentów rewizji majątku biskupiego (w tym Buku). To źródło pozostawiam do późniejszej analizy.

Szczególnie dużo uwagi i miejsca poświęciłem na opisanie źródeł poszczególnych zapisów. W księgach parafialnych można znaleźć informacje o ludziach pełniących funkcje urzędowe przy kilku okazjach. Są to metryki chrztu dzieci danej osoby, zapisywane w księdze ochrzczonych (LB – *Liber Baptisatorum*). Drugim źródłem są akty ślubu. Te znajdziemy w księdze zaślubionych (LC – *Liber Copulatorum*). Tu osobą oficjalną może być pan młody, jego ojciec lub ojciec panny młodej. Osoby pełniące funkcje urzędowe bywały również ojcami chrzestnymi, mężami matek chrzestnych lub świadkami na ślubach. W księdze zmarłych (LM – *Liber Mortuorum*) spotyka się zapisy określające profesję zmarłych mężczyzn, mężów zmarłych kobiet, bądź też ojców zmarłych dzieci. W księdze ochrzczonych i zaślubionych zapisy osób funkcyjnych odnoszą się do dnia powstania metryki. Wielokrotnie w tych zapisach odnotowano: *protune* (tj. aktualnie) np. burmistrz. W księdze zmarłych zapisy dotyczą często wcześniejszego okresu. Spotyka się metryki opisujące osobę zmarłą jako (byłego) burmistrza, wójta i rajcę bukowskiego. Jedna osoba nie mogła oczywiście pełnić równocześnie kilku wymienionych funkcji. W związku z tym tego rodzaju zapisy pomijam, uwzględniając daną osobę – na podstawie wcześniejszych zapisów – na liście w roku, w którym pełniła daną funkcję. Ogólnie rzecz ujmując, zapisy o osobach urzędowych, zamieszczone w księgach metrykalnych, uznaję za wystarczająco rzetelne. Wynika z nich, że zmiany na stanowiskach wójtów i burmistrzów następowały na początku danego roku (czasem wiosną), choć często jedna osoba sprawowała funkcję przez

<sup>1</sup> A. Kowalczyk, *Buk. Zarys dziejów miasta*, Poznań 1989, s. 59.

<sup>2</sup> Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu, Zespół 53/315/0: Starostwo Powiatowe w Buku od 1815 roku.

kilka kadencji. Do wyjątków należą ewidentne pomyłki w zapisie stanowiska burmistrza i rajcy (*proconsul* – *consul*), jak w 1785 roku, lub burmistrza i wójta, jaką można zauważyć w roku 1707 i 1743.

Potwierdzenie rzetelności zapisów metrykalnych odnalazłem we wspomnianych wyżej księgach bukowskiach cechów rzemieślniczych oraz w opisie miasta, wykonanym przez administrację pruską w 1793 roku. Jego składnikiem jest wykaz osób sprawujących władzę w dniu przejścia miasta przez pruskiego zaborcę. W wykazie podano jedynie nazwiska i zajmowane stanowiska. Uzupełniam te dane o imiona (w nawiasie), poznane dzięki opracowaniu genealogii poszczególnych rodów. W 1793 roku burmistrzem Buku był Bętkowski (Jan Nepomucen), a jego zastępcą (przy tym rajcą) – Pachowicz (Stanisław). Pozostałymi członkami rady miasta (rajcami) byli: Czerniejewicz (Romuald?), Ławicki (Franciszek), Hyncza (Stanisław), trzech Murkowskich (Tomasz, Wiktor i Walenty) i Wojtkowski (Andrzej). Pisarzem był Sobański (Maciej), a kasjerem Skokowski (Onufry)<sup>3</sup>. Większość wymienionych osób, z imionami, nazwiskami i funkcjami, została potwierdzona w zapisach ksiąg metrykalnych z roku 1793.

Buk do roku 1798 był własnością biskupów poznańskich. W kwestii organizacji władz miasta obowiązywało w nim prawo magdeburskie, na którym został lokowany. Stanowiło ono tzw. trzy porządki (organy władzy): wójta z ławą miejską, radę miasta z burmistrzem na czele oraz – w ramach trzeciego porządku – pospólstwo (*communitas*), do którego wchodziłi cechmistrzowie poszczególnych bractw rzemieślniczych. Nosili oni nazwę przysiężnych (*iurati*), ponieważ składali przysięgę na wierność radzie. Do ich kompetencji należały m.in. sprawy związane z zarządzaniem majątkiem miejskim, co wykonywali poprzez współudział w rozliczaniu się ustępującej rady, zwłaszcza z działalności gospodarczej. Kolegium starszych cechowych przysługiwało także prawo inicjatywy w zakresie ustawodawstwa miejskiego dotyczącego cechów.

Jako przedstawiciel właściciela na czele samorządu miasta stał wójt (*advocatus*) wraz z mianowanymi ławnikami (*scabinus*). Ława w Buku liczyła kilku ławników. Na podstawie dostępnych zapisów nie potrafę dokładnie określić ich liczby. Do kompetencji wójta należało m.in.: powoływanie ławy, rozstrzygnięcie sporów (wójt z ławą byli sądem I instancji), jurysdykcja nad łotrzykami, czuwanie nad bezpieczeństwem pożarowym, pilnowanie przepisów targowych, pobieranie podatków na rzecz gminy i zarząd majątkiem gminnym.

Mieszczanie powoływali do życia radę miejską. Rada składała się z kilku rajców (*consules*), zmieniających się corocznie. Nowa rada miejska była wybierana przez ustępującą i przed nią nowi rajcowie składali przysięgę. Funkcja rajcy była na ogół dożywotnia. Do kompetencji rady miejskiej należało: wydawanie tzw. wilkierzy – rozporządzeń regulujących życie w mieście i statutów cechowych, zarząd majątkiem miasta i kierowanie jego finansami oraz nadzór nad handlem – pilnując cen, miar i wag. Rajcy za pełnienie swych funkcji nie pobierali żadnych pensji. Na czele rady miejskiej stał burmistrz (*proconsul*) wybierany spośród rajców. Burmistrz posiadał przywilej pierwszeństwa na ratuszu, w kościele i podczas wszelkich zebrań i uroczystości miejskich. Ponadto przewodniczył radzie i był wykonawcą jej postanowień, dbał o poszanowanie prawa i rozwiązywał spory między obywatelami. W XVIII wieku burmistrzowie zaczęli używać tytułu prezydenta (*presidente*)<sup>4</sup>.

Do organów samorządu miejskiego zaliczam także: pisarza (*notarius*), subdelegata (delegata sądu miejskiego – *subdelegatus Cives Bucoviensis*), oskarżyciela publicznego (*instigator*) i skarbnika (*thesaurarius Civitatis*). W późniejszych latach pojawiło się dwóch pisarzy (burmistrzowski i wójtowski), a w czasach pruskich przedstawiciel obywateli (*Representans Civitatis*), skarbnik – kasjer miejski i in.

Wcześniejsze informacje o władzach miasta są jedynie fragmentaryczne. Na podstawie zapisów z XVII-wiecznych ksiąg cechu rzeźników z Buku można stwierdzić, że np. w roku 1644 (lub wcześniej) funkcję burmistrza miasta piastował Wojciech Trykalicz (zmarł 9.11.1644). Stanisław Motłószyk był burmistrzem Buku w roku 1652, Bartłomiej Pachowicz w 1682, Maciej Krótki w roku następnym, a Wojciech Trykalicz (jr) w 1694.

<sup>3</sup> J. Wąsicki, *Opisy miast polskich z lat 1793–1794*, Poznań 1962.

<sup>4</sup> J. Ptaśnik, *Miasta i mieszczaństwo w dawnej Polsce*, Warszawa 1949, s. 36–110.

Chronologiczny wykaz osób sprawujących władzę w Buku  
w latach 1701–1814

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
1701	Franciszek Pachowicz, burmistrz	LC: 03.02.1701
	Wojciech Śmiłowski, burmistrz	LB: 27.02.1701; LB: 18.03.1701
	Jan Kaniewski, notariusz	LB: 15.02.1701; LB: 26.05.1701 LB: 15.08.1701
1702	Nie znaleziono zapisów	
1703	Grzegorz Dzierżboński, burmistrz	LB: 01.07.1703; LC: 17.09.1703
	Walenty Lemański, wójt	LB: 28.06.1703
1704	Walenty Lemański, wójt	LB: 18.03.1704
1705	Grzegorz Dzierżboński, burmistrz	LC: 26.10.1705
1706	Grzegorz Dzierżboński, burmistrz	LB: 01.02.1706; LB: 05.10.1706 LC: 23.11.1706
	Franciszek Pachowicz, wójt	LB: 21.09.1706
	Andrzej Mocniewski, pisarz miejski	LB: 20.05.1706
1707	Grzegorz Dzierżboński, burmistrz	LB: 02.02.1707; LB: 01.04.1707 LC: 23.11.1707
	Grzegorz Dzierżboński, wójt	LB: 29.10.1707
	Franciszek Pachowicz, wójt	LB: 09.02.1707
1708	Grzegorz Dzierżboński, burmistrz	LB: 10.04.1708
1709	Nie znaleziono zapisów	
1710	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 15.04.1710; LC: 06.1710 LB: 09.1710
1711	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 06.01.1711; LC: 16.02.1711 LB: 21.02.1711; LB: 12.05.1711 LB: 17.06.1711; LC: 14.07.1711 LB: 06.10.1711
	Jan Czochran, wójt	LC: 16.02.1711; LB: 19.03.1711
	Franciszek Pachowicz, subdelegat	LC: 05.05.1711; LC: 14.07.1711 LB: 03.11.1711
1712	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 06.02.1712
	Franciszek Pachowicz, burmistrz	LB: 15.12.1712
1713	Nie znaleziono zapisów	
1714	Franciszek Pachowicz, burmistrz	LB: 21.02.1714
	Stanisław Łowiński, subdelegat	LB: 07.01.1714
1715	Franciszek Pachowicz, burmistrz	LC: 31.01.1715
	Walenty Lemański, wójt	LC: 31.01.1715; LC: 19.05.1715 LC: 20.08.1715
1716	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 26.10.1716
1717	Walenty Lemański, wójt	LC: 30.09.1717
1718	Jan Krótki, burmistrz	LB: 29.01.1718
	Walenty Lemański, wójt	LB: 05.01.1718
1719	Walenty Lemański, wójt	LB: 03.11.1719; LB: 09.11.1719
1720	Jan Krótki, burmistrz	LC: 01.02.1720
	Walenty Lemański, wójt	LC: 01.02.1720; LB: 21.03.1720
1721	Jan Krótki, burmistrz	LB: 10.02.1721
	Andrzej Pachowicz, wójt	LC: 01.07.1721
1722	Andrzej Pachowicz, burmistrz	LB: 29.05.1722; LB: 23.06.1722
	Jan Krótki, wójt	LC: 29.05.1722; LB: 29.05.1722
1723	Andrzej Pachowicz, burmistrz	LB: 16.09.1723; LB: 26.09.1723
1724	Nie znaleziono zapisów	

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
1725	Stanisław Binkiewicz, burmistrz	LC: 17.04.1725;
	Franciszek Pachowicz, burmistrz	LB: 03.09.1725
	Walenty Lemański, wójt	LB: 03.09.1725
	Jakub Lusowski, rajca	LB: 03.11.1725
1726	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 09.09.1726; LC: 07.11.1726 LB: 29.11.1726
	Stanisław Binkiewicz, wójt	LC: 19.05.1726; LC: 26.11.1726
	Jan Krótki, rajca	LB: 11.09.1726
	Jan Kąsek, pisarz (notariusz)	LB: 07.1726
1727	Jakub Lusowski, burmistrz	KKoł: s. 56, 20.02.1727; LB: 27.04.1727; LB: 06.05.1727
	Jan Łęgowicz, wójt	KKoł: s. 56, 20.02.1727
	Jakub Lusowski, rajca	LB: 08.10.1727
1728	Andrzej Pachowicz, burmistrz	KKoł: s. 57, 20.02.1728; LB: 14.03.1728; LB: 22.05.1728 LC: 05.11.1728; LB: 17.11.1728
	Jan Krótki, wójt	KKoł: s. 57, 20.02.1728; LC: 05.11.1728
	Jakub Lusowski, rajca	LB: 05.06.1728
	Jakub Jarmużek, rajca	LM: 19.01.1728
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 23.04.1728
	Stanisław Mikołajewicz, ławnik	LB: 06.04.1728
1729	Andrzej Pachowicz, burmistrz	KKoł: s. 1, 21.01.1729; LB: 4.10.1729
	Jakub Lusowski, wójt	KKoł: s. 1, 21.01.1729; LB: 22.07.1729; LB: 17.10.1729
	Jan Krótki, rajca	LB: 22.07.1729
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 17.10.1729
	Walenty Lemański, rajca	LB: 30.09.1729
	Kazimierz Pachowicz, ławnik	LB: 28.09.1729
	Jan Lemański, notariusz	LC: 05.10.1729
1730	Andrzej Pachowicz, burmistrz	LB: 15.03.1730
	Jan Łęgowicz, wójt	KKoł: s. 62, 03.07.1730
	Walenty Lemański, rajca	LC: 17.04.1730
	Jakub Lusowski, rajca	LB: 15.03.1730
	Stanisław Łowiński, rajca	LM: 12.1730
	Jan Lemański, pisarz miejski (notariusz)	LB: 07.03.1730
1731	Stanisław Mikołajewicz, burmistrz	LB: 02.06.1731
	Jan Lemański, pisarz miejski	LB: 20.03.1731
1732	Jan Łęgowicz, rajca	LM: 20.01.1732
	Jan Lemański, pisarz miejski	LB: 11.04.1732
1733	Stanisław Mikołajewicz, rajca	LB: 16.01.1733
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 22.01.1733; LB: 03.04.1733 LB: 16.09.1733; LB: 20.09.1733
	Jakub Lusowski, rajca	LB: 04.08.1733
1734	Andrzej Pachowicz, burmistrz	LC: 09.02.1734; LC: 25.02.1734 KKoł: s. 35, 15.02.1734
	Jakub Kuchowicz, wójt	LC: 09.02.1734
	Jan Bętkowski, rajca	LC: 25.02.1734
1735	Andrzej Pachowicz, wójt	LB: 23.08.1735
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 02.02.1735
	Stanisław Mikołajewicz, rajca	LB: 06.09.1735

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
1736	Andrzej Pachowicz, burmistrz	LC: 26.07.1736
	Jakub Lusoski, wójt	LC: 26.07.1736
	Walenty Lemański, rajca	LC: 17.01.1736
	Jan Bętkowski, rajca	LC: 17.01.1736
	Stanisław Mikołajewicz, rajca	LB: 23.03.1736
1737	Stanisław Mikołajewicz, burmistrz	LC: 03.08.1737
	Jan Bętkowski, wójt	LC: 03.08.1737
1738	Stanisław Mikołajewicz, burmistrz	LC: 30.01.1738 KKoł: s. 87, 09.02.1738
	Kazimierz Szpotański, wójt	LC: 16.01.1738; LC: 27.01.1738 LC: 24.11.1738
	Stanisław Binkiewicz, v-ce wójt	LC: 16.01.1738; LC: 30.01.1738
	Walenty Lemański, rajca	LB: 21.04.1738; LB: 19.10.1738
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 19.04.1738
	Cygański, rajca	LM: 11.04.1738
	Stanisław Szubert, rajca	LB: 21.04.1738
	Michał Sobierajewicz, ławnik	LB: 21.03.1738
	Jan Lemański, pisarz miejski	LB: 19.10.1738
1739	Stanisław Mikołajewicz, burmistrz	KKoł: s. 90, 24.02.1739
	Kazimierz Szpotański, wójt	LB: 11.04.1739
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 24.05.1739
	Walenty Lemański, rajca	LM: 14.04.1739; LB: 21.04.1739
	Stanisław Szubert, rajca	LB: 21.04.1739
	Michał Sobierajewicz, ławnik	LB: 21.03.1739
1740	Jan Bętkowski, burmistrz	LB: 23.01.1740; LB: 21.09.1740 KKoł: s. 95, 31.01.1740
	Stanisław Mikołajewicz, wójt	LB: 23.01.1740
	Jan Kuchowicz, ławnik	LB: 08.11.1740
	Walenty Lemański (jr), pisarz miejski	LB: 08.11.1740
1741	Andrzej Pachowicz, burmistrz	KKoł: s. 107, 09.03.1741 LB: 25.07.1741
	Stanisław Mikołajewicz, wójt	LC: 07.02.1741
1742	Jan Bętkowski, burmistrz	KKoł: s. 112, 11.03.1742 LM: 12.05.1742; LB: 16.09.1742 LC: 27.11.1742 ( <i>Presidente</i> )
	Stanisław Mikołajewicz, wójt	LC: 07.01.1742; LC: 29.01.1742
	Walenty Lemański, wójt	LC: 29.07.1742; LB: 16.09.1742 LC: 27.11.1742
	Stanisław Mikołajewicz, rajca	LC: 30.07.1742
	Michał Sobierajewicz, ławnik	LC: 29.07.1742
	Stanisław Mięćik, oskarżyciel publiczny	LC: 24.10.1742
	Melchior Lemański, pisarz miejski	LB: 02.09.1742
1743	Jan Bętkowski, burmistrz / wójt	LB: 02.02.1743 ( <i>Proconsul</i> ) LM: 23.03.1743 ( <i>Advocatus</i> )
	Walenty Lemański, wójt / burmistrz	LB: 03.01.1743 ( <i>Advocatus</i> ) LB: 17.02.1743 ( <i>Proconsul</i> ) LB: 26.03.1743 ( <i>Proconsul</i> ) KKoł: s. 77, 14.02.1743 (burmistrz) KRzeź, s. 519: 7.04.1743 (burmistrz)
	Jan Kuchowicz, ławnik	LB: 02.02.1743
	Melchior Lemański, pisarz miejski	LB: 07.01.1743

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
1744	Jan Bętkowski, burmistrz	KKoł: s. 113, 27.01.1744 LB: 30.02.1744 [sic!] LC: 18.05.1744 ; LB: 01.08.1744
	Walenty Lemański, wójt	LB: 30.02.1744 [sic!] LC: 18.05.1744 ; LB: 13.12.1744
	Piotr Skokowski, pisarz miejski (notariusz)	LB: 03.07.1744
1745	Walenty Lemański, burmistrz	LC: 04.02.1745; LB: 28.02.1745 LB: 07.03.1745; LC: 27.06.1745 LB: 11.07.1745; LB: 08.08.1745 LB: 19.08.1745; LB: 22.08.1745
	Jan Bętkowski, wójt	LC: 04.02.1745 LM: 07.04.1745; LC: 27.06.1745
	Stanisław Mikołajewicz, rajca	LC: 04.02.1745; LC: 27.06.1745
	Jan Kozłowicz	LC: 04.02.1745
1746	Jan Bętkowski, burmistrz	LM: 05.10.1746 KKoł: s. 140, rok 1746
	Walenty Lemański (jr), wójt	LB: 17.10.1746; LB: 22.11.1746
	Melchior Lemański, rajca	LB: 05.02.1746
	Piotr Skokowski, pisarz miejski (notariusz)	LB: 21.04.1746
	Jan Fryderyk Boelke, subdelegat miejski	LB: 21.04.1746; LB: 06.06.1746
1747	Jan Bętkowski, burmistrz	LB: 16.05.1747; LB: 09.10.1747
	Walenty Lemański (jr), wójt	LB: 20.01.1747; LB: 26.07.1747 LB: 30.07.1747; LB: 24.11.1747
1748	Walenty Lemański, burmistrz	LB: 06.03.1748; LC: 14.11.1748
	Jan Bętkowski, subdelegat miejski	LC: 14.11.1748
1749	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 15.08.1749; LB: 22.08.1749 LB: 05.12.1749
	Melchior Lemański, wójt	LB: 25.11.1749
1750	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 23.04.1750; LC: 08.10.1750 LB: 16.10.1750; LB: 20.11.1750
	Franciszek Brodnicki, rajca	LB: 25.05.1750
	Walenty Lemański, subdelegat miejski	LC: 08.10.1750
1751	Walenty Lemański (jr), burmistrz	LC: 09.02.1751; LB: 24.02.1751 LB: 29.03.1751; LB: 18.05.1751 LB: 22.05.1751; LB: 18.08.1751 LB: 30.09.1751; LB: 24.10.1751
	Franciszek Pachowicz, wójt	LC: 09.02.1751; LB: 16.07.1751 LB: 16.10.1751; LC: 25.11.1751
	Jan Fryderyk Boelke, rajca	LC: 25.11.1751
1752	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 02.02.1752; LC: 03.02.1752 LB: 03.04.1752; LB: 21.04.1752 LB: 12.05.1752; LB: 28.07.1752 LC: 11.09.1752
	Melchior Lemański, wójt	LC: 30.01.1752; LC: 03.02.1752 LC: 23.11.1752
1753	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 04.03.1753; LB: 09.04.1753 LC: 07.05.1753; LB: 16.06.1753 LB: 08.09.1753
	Melchior Lemański, wójt	LB: 16.04.1753; LC: 07.05.1753 LB: 24.05.1753; LB: 09.11.1753 LB: 30.11.1753
	Franciszek Pachowicz, rajca	LC: 14.06.1753

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
1754	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 13.01.1754 ; LB: 24.01.1754 LB: 12.03.1754
	Melchior Lemański, wójt	LB: 13.01.1754; LB: 19.01.1754 LB: 15.02.1754; LB: 26.03.1754 LB: 14.06.1754
1755	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 08.01.1755; LB: 18.02.1755 LB: 02.09.1755
	Melchior Lemański, wójt	LB: 21.01.1755
	Jan Kozłowicz, wójt	LB: 03.06.1755; LB: 21.06.1755 LC: 04.08.1755; LB: 29.11.1755
	Franciszek Brodnicki, rajca	LC: 04.08.1755
	Mateusz Błaszkwicz, ławnik	LC: 04.08.1755
	Michał Maciejewski, oskarżyciel	LB: 10.04.1755
1756	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 03.04.1756; LB: 28.05.1756 LC: 04.09.1756; LB: 22.10.1756
	Walenty Murkowski, rajca	LC: 04.09.1756
	Józef Zacharzewski, oskarżyciel	LB: 05.07.1756
	Michał Maciejewski, oskarżyciel	LB: 25.08.1756
1757	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 09.03.1757; LB: 03.06.1757 LB: 24.07.1757; LB: 14.12.1757 LC: 15.11.1757
	Jan Kozłowicz, wójt	LB: 20.04.1757; LC: 05.09.1757 LC: 15.11.1757
	Franciszek Pachowicz, rajca	LC: 30.07.1757
	Walenty Murkowski, rajca	LB: 24.07.1757
1758	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 09.01.1758; LB: 16.05.1758 LB: 18.06.1758; LB: 14.11.1758
	Walenty Murkowski, wójt	LB: 26.07.1758; LB: 13.11.1758 LB: 14.11.1758
	Jan Bętkowski, subdelegat miejski	LB: 18.06.1758
1759	Walenty Murkowski, wójt	LB: 25.08.1759
	Mateusz Błaszkwicz, rajca	LB: 16.07.1759
	Franciszek Pachowicz, rajca	LC: 29.10.1759
1760	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LC: 29.01.1760; LB: 14.03.1760
	Walenty Murkowski, wójt	LB: 07.04.1760; LB: 04.05.1760
	Jan Bętkowski, rajca	LB: 17.12.1760
	Jan Kozłowicz, rajca	LB: 13.02.1760
	Mateusz Błaszkwicz, rajca	LC: 29.01.1760; LB: 25.05.1760 LC: 30.10.1760
1761	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 23.02.1761; LB: 06.08.1761 LM: 24.08.1761; LB: 06.09.1761 LB: 10.10.1761
	Walenty Murkowski, v-ce burmistrz	LB: 06.09.1761
	Kazimierz Winicki, pisarz	LB: 14.05.1761
1762	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 23.01.1762; LC: 08.02.1762
	Jan Kozłowicz, rajca	LC: 08.02.1762; LM: 09.06.1762
1763	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LC: 08.10.1763
	Jan Bętkowski, rajca	LC: 08.10.1763
1764	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 27.08.1764
1765	Melchior Lemański, burmistrz	LB: 28.07.1765 ( <i>Consul</i> ) LB: 23.08.1765 ( <i>Proconsul</i> ) LB: 13.11.1765 ( <i>Consul</i> ) LB: 09.12.1765 ( <i>Proconsul</i> )

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
	Melchior Lemański, rajca	LB: 13.11.1765
1766	Walenty Murkowski, burmistrz	LB: 04.03.1766; LB: 22.10.1766 LB: 29.10.1766
	Walenty Murkowski, rajca	LB: 12.01.1766; LB: 22.05.1766 LB: 23.07.1766
	Kazimierz Winicki, ławnik	LB: 01.05.1766
1767	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 28.05.1767
1768	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 06.03.1768
	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LB: 11.08.1768 LB: 24.12.1768 ( <i>Advocatus</i> )
1769	Jan Fryderyk Boelke, burmistrz	LB: 05.08.1769
	Franciszek Brodnicki, wójt	LC: 25.09.1769
	Wojciech Bramkowski, rajca	LB: 26.07.1769
	Stanisław Pachowicz, rajca	LC: 25.09.1769
	Melchior Lemański, rajca	LC: 09.01.1769; LB: 05.08.1769
	Walenty Murkowski, rajca	LC: 09.01.1769
	Michał Busza, ławnik	KKraw: s. 37, 21.05.1769
1770	Walenty Murkowski, burmistrz	LC: 04.08.1770; LC: 10.09.1770 LC: 12.11.1770; LC: 28.11.1770
	Walenty Murkowski, rajca	LB: 06.03.1770
	Stanisław Pachowicz, rajca	LC: 10.09.1770; LC: 12.11.1770
	Kazimierz Winicki, pisarz miejski	LC: 04.08.1770
1771	Stanisław Pachowicz, rajca	LB: 03.04.1771
	Paweł Piątkowski, rajca	LM: 07.11.1771
1772	Walenty Murkowski, burmistrz	LC: 29.01.1772; LC: 24.02.1772 LB: 01.07.1772; LC: 25.09.1772
	Walenty Murkowski, rajca	LC: 14.01.1772
	Melchior Lemański, rajca	LC: 24.02.1772; LB: 29.07.1772
1773	Walenty Murkowski, wójt	LC: 12.06.1773
	Wojciech Bramkowski, rajca	LB: 30.07.1773; LC: 12.06.1773
	Michał Busza, rajca	LC: 12.06.1773
1774	Walenty Murkowski, wójt	LC: 17.10.1774
	Michał Busza, rajca	LB: 30.03.1774
1775	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LB: 13.01.1775; LB: 14.02.1775 LB: 24.08.1775; LC: 07.10.1775
	Wojciech Bramkowski, wójt	LB: 26.07.1775; LB: 29.07.1775 LB: 11.08.1775; LC: 07.10.1775
	Stanisław Pachowicz, rajca	LC: 04.11.1775
1776	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LC: 04.11.1776
1777	Kazimierz Lemański, burmistrz	LB: 07.03.1777
	Stanisław Pachowicz, wójt	LB: 17.10.1777
	Kazimierz Winicki, ławnik	LB: 29.07.1777
1778	Walenty Murkowski, burmistrz	LB: 04.03.1778; LC: 20.05.1778
	Stanisław Hyncza, wójt	LC: 26.07.1778
	Wojciech Bramkowski, rajca	LC: 20.05.1778
1779	Wojciech Bramkowski, burmistrz	LC: 31.01.1779; LB: 21.03.1779 LC: 14.07.1779; LB: 18.07.1779 LB: 27.08.1779; LC: 25.09.1779
	Maciej Sobański, pisarz miejski	LB: 13.03.1779; LB: 18.06.1779
1780	Wojciech Bramkowski, burmistrz	LC: 12.01.1780; LB: 27.02.1780 LB: 25.10.1780
	Kazimierz Lemański v-ce burmistrz	LC: 12.01.1780



Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
	Paweł Murkowski, wójt	LM: 15.01.1780
1781	Kazimierz Lemański, burmistrz	LB: 29.01.1781; LB: 17.03.1781 LB: 20.08.1781; LB: 15.10.1781
	Paweł Murkowski, wójt	LB: 23.05.1781
	Maciej Sobański, pisarz miejski	LB: 27.12.1781
1782	Kazimierz Lemański, burmistrz	LB: 11.06.1782; LC: 09.02.1782
	Wojciech Bramkowski, wójt	LC: 09.02.1782
1783	Wojciech Bramkowski, burmistrz	LC: 04.06.1783; LC: 02.08.1783 LC: 13.10.1783; LC: 04.11.1783
	Kazimierz Lemański, wójt	LB: 06.04.1783; LC: 02.08.1783
	Maciej Sobański, pisarz miejski	LB: 16.03.1783; LB: 20.09.1783
1784	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LB: 02.04.1784; LC: 18.09.1784
	Ignacy Lemański, burmistrz	LC: 31.07.1784
	Wojciech Bramkowski, wójt	LC: 18.09.1784
	Stanisław Pachowicz, rajca	LC: 31.07.1784
	Onufry Skokowski, rajca	LB: 11.12.1784
1785	Ignacy Lemański, burmistrz	LC: 05.02.1785 ( <i>Consul</i> ) LB: 30.07.1785; LC: 23.11.1785
	Stanisław Pachowicz, rajca i subdelegat miejski	LB: 24.06.1785; LB: 13.11.1785
	Wojciech Bramkowski, rajca	LB: 02.04.1785
	Józef Lemański, rajca	LB: 09.11.1785
	Kazimierz Lemański, skarbnik miejski	LC: 23.11.1785
	Stanisław Pachowicz, subdelegat	LC: 05.02.1785
1786	Ignacy Lemański, burmistrz	LC: 08.07.1786; LB: 13.09.1786 LB: 05.10.1786
	Onufry Skokowski, wójt	LC: 08.07.1786
	Józef Lemański v-ce wójt	LC: 08.07.1786
	Wojciech Bramkowski, rajca	LC: 31.07.1786
	Stanisław Hyncza, rajca	LC: 26.11.1786
	Maciej Sobański, pisarz miejski	LB: 26.02.1786
1787	Ignacy Lemański, burmistrz	LC: 29.01.1787; LB: 15.02.1787 LB: 17.03.1787; LB: 16.04.1787
1788	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LB: 16.01.1788; LC: 20.01.1788 LB: 14.02.1788; LB: 29.02.1788 LC: 27.04.1788 ( <i>Comsul</i> ) LB: 11.05.1788; LB: 26.05.1788 LC: 04.06.1788; LB: 07.11.1788
	Kazimierz Lemański, rajca	LC: 27.04.1788
	Ignacy Lemański, rajca	LB: 03.05.1788; LC: 13.10.1788
	Bernard Bętkowski, pisarz	LC: 13.10.1788
	Stanisław Pachowicz, burmistrz	LB: 06.04.1789
1789	Kazimierz Lemański, burmistrz	LB: 22.11.1789
	Jan Nepomucen Bętkowski, wójt	LB: 04.05.1789; LB: 12.07.1789 LB: 08.11.1789
	Stanisław Pachowicz, rajca	LB: 06.05.1789; LB: 08.11.1789 LB: 09.11.1789
	Piotr Baszyński, rajca	LB: 04.11.1789
	Onufry Skokowski, rajca	LC: 16.02.1789
	Maciej Bramkowski, oskarżyciel publiczny	LC: 23,11.1789
	Kazimierz Lemański, burmistrz	LB: 08.11.1790
	Stanisław Pachowicz, rajca	LB: 26.02.1790; LB: 29.12.1790
1790	Jan Nepomucen Bętkowski, rajca	LB: 13.12.1790

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
	Bernard Bętkowski, pisarz urzędu wójtowskiego	LB: 09.03.1790; LC: 19.06.1790 LB: 19.11.1790
	Maciej Sobański, pisarz urzędu burmistrzowskiego	LC: 23.11.1790
1791	Onufry Skokowski, burmistrz	LC: 05.02.1791; LB: 28.03.1791 LB: 19.05.1791; LB: 03.06.1791 LB: 21.11.1791
	Stanisław Pachowicz, rajca	LB: 07.09.1791; LB: 12.09.1791 LB: 24.09.1791; LB: 21.11.1791 LB: 28.12.1791
	Stanisław Hyncza, rajca	LC: 02.03.1791; LC: 15.10.1791
	Franciszek Ławicki, ławnik	LB: 20.02.1791
	Andrzej Woytkowski, ławnik	LC: 02.03.1791
	Bernard Bętkowski, pisarz urzędu wójtowskiego	LB: 13.12.1791; LC: 16.02.1791
	Maciej Sobański, pisarz urzędu burmistrzowskiego	LC: 14.02.1791
1792	Onufry Skokowski, wójt	LC: 20.06.1792
	Stanisław Pachowicz, rajca	LB: 28.01.1792
	Kazimierz Lemański, rajca	LC: 20.06.1792; LB: 24.03.1792
	Franciszek Ławicki, rajca	LB: 05.01.1792; LB 30.01.1792
	Tomasz Murkowski, rajca	LB: 27.01.1792
	Maciej Sobański, pisarz urzędu burmistrzowskiego	LC: 20.06.1792
1793	Jan Nepomucen Bętkowski, burmistrz <sup>5</sup>	LB: 04.08.1793; LB: 08.08.1793
	Tomasz Murkowski, wójt	LB: 14.08.1793
	Stanisław Pachowicz, rajca (v-ce burmistrz) <sup>6</sup>	LB: 08.01.1793; LB: 22.05.1793
	Franciszek Ławicki, rajca <sup>7</sup>	LC: 31.01.1793
	Bernard Bętkowski, pisarz urzędu wójtowskiego	LC: 05.11.1793
	Maciej Sobański, pisarz urzędu burmistrzowskiego <sup>8</sup>	LC: 05.11.1793
1794	Jan Nepomucen Bętkowski, burmistrz	LB: 07.11.1794
	Tomasz Murkowski, wójt	LB: 17.02.1794
	Stanisław Pachowicz, rajca	LC: 06.07.1794
	Wiktor Murkowski, ławnik	LB: 07.11.1794
1795	Jan Nepomucen Bętkowski, burmistrz	LB: 04.01.1795
	Jan Bellardi, burmistrz	LB: 26.09.1795
	Jan Radzki, rajca	LB: 23.02.1795
	Melchior Engler, kasjer miejski	LC: 24.09.1795
1796	Jan Bellardi, burmistrz	LB: 28.04.1796
1797	Jan Bellardi, rajca (burmistrz?)	LM: 04.03.1797 ( <i>Consul</i> )
1798	Melchior Engler, kasjer miejski	LB: 19.11.1798
1799	Jan Krystian Bellardi, rajca (burmistrz?)	LB: 12.12.1799
	Melchior Engler, skarbnik miejski ( <i>Thesaurarius Civittis</i> ), kasjer miejski ( <i>Cassier Civittis</i> )	LB: 02.01.1799; LB: 08.05.1799 LB: 17.07.1799
1800	Jan Bellardi, burmistrz	LB: 14.01.1800
	Melchior Engler, kasjer miejski	LB: 01.01.1800; LB: 14.04.1800 LB: 13.07.1800; LB: 25.09.1800 LB: 13.10.1800
1801	Melchior Engler, kasjer miejski	LB: 11.11.1801
1802	Jan Bellardi, burmistrz	LB: 23.05.1802
	Melchior Engler, kasjer miejski	LB: 10.01.1802

<sup>5</sup> J. Wąsicki, op. cit.

<sup>6</sup> Ibidem.

<sup>7</sup> Ibidem.

<sup>8</sup> Ibidem.

Rok	Władze Buku (burmistrz, wójt, rajca, ławnik i in.)	Źródło
	Wojciech Szulczewski, reprezentant obywateli	LB: 06.09.1802
	Walenty Murkowski, reprezentant obywateli	LB: 11.11.1802
1803	Jan Bellardi, burmistrz	LB: 20.06.1803; LM: 08.08.1793 LB: 07.11.1803
1804	Henryk Boltz, komisarz sądowy	LB: 13.01.1804
1805	Nie znaleziono zapisów	
1806	Jan Boltz, sędzia	LB: 22.08.1806
1807	Nie znaleziono zapisów	
1808	Wiktor Murkowski, burmistrz	LB: 16.01.1808; LC: 15.05.1808
	Wojciech Szulczewski, rajca	LM: 24.12.1808
	Wiktor Maciejewski, rajca	LM: 14.11.1808
	Bernard Bętkowski, sekretarz miejski	LC: 03.08.1808
1809	Wiktor Murkowski, burmistrz	LB: 02.11.1809
	Ignacy Kolski, rajca	LB: 23.03.1809
1810	Wiktor Murkowski, burmistrz	LB: 31.05.1810; LB: 28.06.1810
	Wojciech Szulczewski, rajca	LB: 13.03.1810 LB: 25.03.1810
1811	Wiktor Murkowski, burmistrz	LC: 06.02.1811
	Ignacy Kolski, rajca w Radzie Dystryktu Poznańskiego	LC: 06.02.1811
	Bernard Bętkowski, sekretarz	LB: 09.06.1811
1812	Wiktor Murkowski, burmistrz	LB: 01.01.1812; LC: 27.01.1812 LB: 08.11.1812
	Tomasz Tabulski, rajca	LM: 17.03.1812
1813	Nie znaleziono zapisów	
1814	Wiktor Murkowski, burmistrz	LB: 17.02.1814; LC: 22.02.1814 LB: 08.03.1814; LB: 07.08.1814 LB: 06.12.1814
	Walenty Murkowski, sekretarz magistratu (Assesor)	LB: 23.08.1814

Skróty użyte przy opisie źródeł:

LB – (*Liber Baptisatorum*), księgi ochrzczonych parafii rzymskokatolickiej w Buku; AAP.

LC – (*Liber Copulatorum*), księgi zaślubionych parafii rzymskokatolickiej w Buku; AAP.

LM – (*Liber Mortuorum*), księgi zmarłych parafii rzymskokatolickiej w Buku; AAP.

KRzeź – Księga przychodów i wydatków cechu rzeźników z Buku, 1748–1774 (*Liber Perceptas et Expensae Artificii Laniorum Civitatis Bucoviensis*); APP: Zespół 53/1302/0/5/24.

KKraw – Protokółarz cechu krawców z Buku (1728–1817); APP: Zespół 53/1302/0/3/9.

KKoł – Protokółarz cechu kołodziejów z Buku (1729–1766); APP: Zespół 53/1302/0/1/2.